

EUROPAPARLAMENTET

2009–2014

Plenarhandling

A7-0029/2014

15.1.2014

BETÄNKANDE

Framtiden för små jordbruksföretag
(2013/2096(INI))

Utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling

Föredragande: Czesław Adam Siekierski

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	9
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	16

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om framtiden för små jordbruksföretag (2013/2096(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken som anges i artikel 39 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), i synnerhet målen att ”höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna, särskilt arbetskraften” och att ”tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket”,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 av den 17 december 2013 om regler för direktstöd för jordbrukare inom de stödordningar som ingår i den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 637/2008 och rådets förordning (EG) 73/2009¹, i synnerhet artiklarna 32 och 61 om fördelade stöd och stödordningar för småbrukare,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005², i synnerhet av artiklarna 7 och 19 om tematiska delprogram respektive jordbruksutveckling och ekonomisk verksamhet,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 maj 2011 *Vår livförsäkring, vårt naturkapital – en strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020* (COM(2011)0244),
- med beaktande av sin resolution av den 7 september 2010 om skäliga inkomster för jordbrukare: en bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja i Europa³,
- med beaktande av studien från 2013 *Semi-subsistence farming: value and directions for development* från parlamentets utredningsavdelning B (struktur- och sammanhållningspolitiken),
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling (A7-0029/2014), och av följande skäl:

A. Små jordbruk i Europa utsätts för konstant demografiskt, kommersiellt och tekniskt tryck, vilket leder till gradvis jordbruksavveckling och avfolkning av landsbygden i regioner där dessa jordbruk utgör majoriteten, vilket bland annat leder till att småskalig

¹ EGT L 347, 20.12.2013, s. 608.

² EGT L 347, 20.12.2013, s. 487.

³ EUT C 308 E, 20.10.2011, s. 22.

boskapsuppfödning läggs ned i stor omfattning och att odlingen av särskilda lokala grödor upphör.

- B. Små jordbruksföretag står för en jordbruksmodell av social karaktär som fortfarande är den dominerande jordbruksformen i EU, och de kan och måste få samexistera med andra mer storskaliga och marknadsinriktade jordbruksmodeller.
- C. Små jordbruk fyller inte bara en produktionsfunktion, utan de fyller även viktiga funktioner som är knutna till tillhandahållandet av kollektiva nyttigheter inom följande områden: natur och landskap – genom att bidra till att upprätthålla den europeiska landsbygdens karakteristiska landskap och den biologiska mångfalden i landsbygdsområden; samhälle – genom att garantera försörjningen för miljoner människor i Europa och förebygga fattigdom samt utgöra en arbetskraftsreserv för industrin och andra ekonomiska sektorer (exempelvis turismen) samt kultur – genom att vårda värdefulla traditioner, seder och bruk och andra icke-materiella historiska värden samt tillverka regionala och traditionella produkter.
- D. Små jordbruk skapar gynnsamma förutsättningar för miljövänligt jordbruk och god djurhållning.
- E. Avfolkning och övergivande av landsbygden försämrar avsevärt förutsättningarna på landsbygden och därmed jordbrukarnas livskvalitet och arbetsförhållanden, och dessa faktorer är ofta avgörande för om små jordbruksföretag drivs vidare eller läggs ned. Skapandet av hållbara framtidsutsikter på landsbygden, särskilt för unga personer, har stor inverkan på de små jordbruksföretagens framtid.
- F. I vissa områden garanterar de små jordbruksföretagens existens och överlevnad en inkomstkälla och hejdar avfolkningen.
- G. Prissvängningarna på marknaden förvärras ofta av mellanhänder som bestämmer priserna genom att dra nytta av producenternas utsatthet.
- H. Småjordbruk är i regel mer flexibla och anpassar sig lättare till kriser på marknaden.
- I. Många små jordbruksföretag specialiserar sig och sluter sig samman genom producentorganisationer, vilket gör att de med rätta kan göra anspråk på att producera för livsmedelsmarknaden på samma villkor som större företag.
- J. De små jordbruksföretagens problem kräver en bredare strategi. Stöd till möjliga alternativa inkomstkällor och diversifiering samt skapande av arbetstillfällen utanför jordbruket och tillhandahållande av offentliga tjänster på landsbygden är avgörande för de små jordbruksföretagens och landsbygdssamhällellens framtid.
- K. Småjordbruk får inte tillräckligt utrymme inom den gemensamma jordbrukspolitiken, vilket bland annat beror på att den gemensamma jordbrukspolitiken bidragsstruktur i huvudsak bygger på yta och tidigare produktionsnivåer och därför inte på lämpligt sätt kan bemöta de förhållanden som gäller för små jordbruksföretag och de funktioner de fyller, att vissa medlemsstater har infört kvalificeringströsklar för stödberättigande inom den andra pelaren och att vissa medlemsstater inte har antagit tillämpningsföreskrifter som

tillgodoser de små jordbruksföretagens behov.

- L. Små jordbruksföretag har svårigheter att få ekonomiskt stöd, bland annat på grund av deras problem med att få tillgång till medel från EU:s program eftersom de inte uppfyller kapital- och/eller kapacitetskraven för stödberättigande, eller på grund av att de har låg eller ingen kreditvärdighet alls.
- M. De små jordbruksföretagen i de yttersta randområdena förtjänar också särskild uppmärksamhet eftersom de möter dubbelt så många svårigheter i sin verksamhet.
- N. Sidoverksamheter är av stor betydelse för många små jordbruksföretag.
- O. Vissa typer av små jordbruksföretag, såsom självförsörjande jordbruksföretag, fungerar som en buffert mot absolut fattigdom eftersom de åtminstone ger låga nivåer av livsmedel och inkomster.
- P. Det råder i vissa fall brist på administrativt stöd och rådgivning av god kvalitet för småjordbrukare. Medlemsstaterna skapar ofta onödiga byråkratiska hinder, och vissa småjordbrukare saknar de resurser och den erfarenhet som krävs för att på ett effektivt sätt fullgöra de administrativa förfarandena.
- Q. Eftersom jordbruksföretagen är geografiskt spridda har de en mycket svagare förhandlingsposition i livsmedelskedjan än övriga marknadsaktörer, vilket särskilt drabbar små jordbruksföretag.
- R. Små jordbruksföretag spelar en särskild roll för att upprätthålla en levande bygd i vissa områden, såsom bergsområden, mindre gynnade områden och de yttersta randområdena, samt i de områden där jordbruket på grund av geografiska och morfologiska begränsningar är en av få verksamheter som är ekonomiskt hållbara, om inte den enda.
- S. Inkomstnivån och levnadsstandarden i familjer som lever av arbetet i små jordbruksföretag är mycket lägre än för storjordbrukare eller jordbrukare som är anställda i andra ekonomiska sektorer.
- T. Många mindre jordbruksföretag kan inte klara sig på enbart jordbruk, utan behöver alternativa inkomstkällor för att klara försörjningen. Sådana små jordbruksföretag bör dock fokusera mer på det egna företagets lönsamhet och avkastningsförmåga.
- U. Små jordbruksföretag tryggar i många regioner försörjningen för familjer som inte kan hitta några andra inkomstkällor.
- V. Tillförlitliga uppgifter saknas om situationen för små jordbruksföretag och om hur den gemensamma jordbrukspolitikens instrument påverkar denna sektor, och definitionen av små jordbruksföretag varierar betydligt från en medlemsstat till en annan.
- W. Vissa småskaliga jordbruksproducenter, exempelvis biodlare, äger inte eller odlar inte mark, vilket hindrar dem från att delta i programmen för små jordbruksföretag.
- X. FN:s generalförsamling har utsett 2014 till det internationella året för familjejordbruk.

1. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att anta lämpliga åtgärder inom ramen för den nya gemensamma jordbrukspolitiken och att utarbeta riktlinjer för perioden efter 2020 som i större utsträckning tar hänsyn till de små familjejordbrukens särskilda behov, eftersom sådana jordbruk utgör ett viktigt inslag i den europeiska jordbruksmodellen och är viktiga för den mångfunktionella utvecklingen av landsbygden såväl som för regionernas hållbara utveckling i stort.
2. Europaparlamentet föreslår fortsatt stöd för arrondering och fortsatta bidrag till jordbrukare som ingår i systemet för små jordbruksproducenter som definitivt överlåtit sin mark till en annan jordbrukare, eftersom detta är effektiva medel för att förbättra jordbrukets produktionsstruktur.
3. Europaparlamentet anser att enbart en begränsning av antalet små jordbruksföretag inte bör vara omstruktureringsåtgärdernas huvudsakliga mål, eftersom detta inte ökar de större jordbrukens konkurrenskraft. Parlamentet uppmanar i detta avseende medlemsstaterna att förbereda lämpliga lösningar och utvecklingsmodeller för små jordbruksföretag – där hänsyn tas till jordbrukets speciella villkor i respektive medlemsstat och till regionala skillnader – stärka deras konkurrenskraft, lönsamhet och avkastningsförmåga, utveckla entreprenörskap, skapa arbetstillfällen och hejda avfolkningstakten på landsbygden.
4. Europaparlamentet anser att flykten från landsbygden och avfolkningen av landsbygdsområden måste motverkas omedelbart, för att man ska kunna erbjuda små jordbruksföretag lämpliga villkor och långsiktiga perspektiv på de platser där de i dagsläget är belägna. Medlemsstaterna uppmanas att ändamålsenligt utnyttja EU-medel som är tillgängliga för att främja infrastruktur, utbildningsmöjligheter, hälso- och sjukvård, barnomsorg, tillgång till snabba internetjänster samt etablering och utveckling av små och medelstora företag på landsbygden, för att säkra likvärdiga levnadsvillkor mellan städer och landsbygd. Parlamentet rekommenderar att tyngdpunkt läggs på skapandet av hållbara framtidsutsikter för unga människor, välutbildade personer och kvinnor.
5. Europaparlamentet efterlyser en ökad direktförsäljning, bl.a. av traditionella produkter, på lokala och regionala marknader och förespråkar att det för små jordbruksföretag ska utvecklas hållbara och ansvarsfulla förädlingsformer samt ett oumbärligt och proportionerligt kontrollsystem. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se över de befintliga bestämmelserna om livsmedelssäkerhet för att minska de bördor och undanröja de hinder som dessa kan innebära för små jordbruksföretags möjligheter att utveckla livsmedelsförädlingen och livsmedelsförsäljningen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att skapa en plattform för utbyte av god praxis för reglering och kontroll av små jordbruksföretags förädlingsverksamhet. Parlamentet uppmanar även lokala myndigheter att satsa mer på infrastruktur för direktförsäljning, inklusive lokala marknader på landsbygden och i städerna, för att på detta sätt underlätta konsumenternas tillgång till billiga, sunda och högkvalitativa jordbruksprodukter.
6. Europaparlamentet anser att det vid sidan av den gemensamma jordbrukspolitiken krävs andra EU-åtgärder för att lösa de små jordbruksföretagens problem, bland annat sammanhållningspolitiken, i syfte att bidra till förbättrad teknisk infrastruktur och tillgång

till offentliga tjänster på landsbygden. Medel ur Europeiska socialfonden bör finansiera sociala åtgärder som avser social integration, utbildning, kurser och kunskapsöverföring. Med tanke på att dessa jordbruk inte har något större inflytande på marknaden skulle ytterligare nationella stöd kunna tillåtas, enligt regler som godkänts av kommissionen och utan att hindra konkurrensen.

7. Europaparlamentet uppmärksammar det pristryck på jordbruksmark som den förestående liberaliseringen av fastighetsmarknaden i de nya medlemsstaterna kommer att medföra, och framhåller att små jordbruksföretag kommer att drabbas hårdast av de ökade markpriserna.
8. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att deras utbildningssystem inbegriper lämplig infrastruktur för lantbruksskolor.
9. Europaparlamentet uppmärksammar pristrycket på jordbruksmark till följd av utvidgningen av städerna.
10. Europaparlamentet välkomnar att det inom den gemensamma jordbrukspolitikens första pelare har etablerats ett system för stöd för små jordbruksproducenter, men anser att det endast är överlåtelseformen som har förenklats: de låga direktstödsnivåerna skapar inte utvecklingsmöjligheter och därmed är dessa åtgärder fortsatt otillräckliga för att förbättra situationen för små jordbruksföretag inom EU. Parlamentet anser att det bör införas en lösning så att små jordbruksföretag kan ansöka om direktbidrag för flera år i taget och endast behöver uppdatera sin ansökan om det sker ändringar i jordbruksföretaget.
11. Europaparlamentet uppmärksammar än en gång de avsevärda skillnaderna mellan jordbrukssubventionerna i de olika medlemsstaterna, vilket är till nackdel för de nya medlemsstaterna.
12. Europaparlamentet understryker att det eftersom systemet för stöd för små jordbruksproducenter i den gemensamma jordbrukspolitikens första pelare är frivilligt, är nödvändigt att se över och utnyttja alla möjligheter till stöd för små jordbruksproducenter som erbjuds inom den andra pelaren.
13. Europaparlamentet anser att det utöver sådana åtgärder är nödvändigt att hitta ett effektivt sätt för att stödja små jordbruksföretag vars verksamhet och produktion inte har någon koppling till innehav och odling av jordbruksarealer.
14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fastställa lämpliga finansieringstekniska instrument, såsom mikrokrediter, subventionerade låneräntor, finansiell leasing, efterskänkning av de första avbetalningarna eller lånegarantier. Regionala och lokala myndigheter bör involveras i processen med att tillhandahålla sådant stöd.
15. Europaparlamentet understryker att kraven på god jordbrukspraxis och europeiska och nationella bestämmelser, särskilt om jordbruksproduktion och konsumentskydd, är bindande även för små jordbruksföretag. Därför är det absolut nödvändigt att jordbrukarna har en lägsta kvalifikationsnivå. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas därför att undersöka hur en sådan lägsta kvalifikationsnivå kan uppnås på ett heltäckande sätt som är

anpassat till de små jordbrukföretagens behov.

16. Europaparlamentet efterlyser en kostnadsfri rådgivning som är bättre anpassad till små jordbruksföretags behov, förenklade förfaranden avseende information, utbildning, riskhantering och hälsoövervakning, informationskampanjer, spridning av bästa praxis med avseende på den korta livsmedelskedjan, tekniskt bistånd vid ansökningar om EU-bidrag samt rådgivning som hjälper företagen att anpassa utformningen på sin produktionsverksamhet till sin produktions- och miljöpotential.
17. Europaparlamentet understryker att små jordbruksföretag behöver organisera sig i producentorganisationer, producentgrupper eller kooperativ samt utforma gemensamma marknadsföringskampanjer. Alla former av samarbeten mellan små jordbruksföretag, i form av kooperativ, producentorganisationer eller gemensam användning av utrustning såsom maskiner, bör få särskilt stöd via EU-åtgärder och nationella åtgärder.
18. Europaparlamentet anser att småföretag som är belägna i bergsområden, i mindre gynnade områden och i de yttersta randområdena bör få del av kopplat stöd, t.ex. för boskapsuppfödning, om det även fyller vissa miljörelaterade funktioner.
19. Europaparlamentet anser att jordbruksverksamheten som aldrig förr är en strategisk verksamhet, något som måste uppmärksammas av alla medlemsstater när de försöker finna lösningar för att små jordbruksföretag ska kunna fortsätta att bedriva sin verksamhet med en balans mellan jordbrukspriser och produktionskostnaderna.
20. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i sina program inom den första och andra pelaren införliva delprogram och åtgärder som riktar sig till små jordbruksföretag. Parlamentet påpekar att särskilt småföretag måste bedriva sidoverksamheter, exempelvis inom turismen, för att säkra en tillräcklig inkomst, och att det därför är särskilt viktigt att den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare har omfattande resurser och att programmen för landsbygdsutveckling är anpassade till de små jordbruksföretagens behov.
21. Europaparlamentet rekommenderar att informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter (ISJR) får större räckvidd, i syfte att undersöka situationen för små jordbruksföretag och hur de påverkas av den gemensamma jordbrukspolitiken samt för att planera deras utveckling.
22. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Små jordbruksföretag utgör en oskiljaktig del av europeiska landsbygdsområden och tillhandahåller många kollektiva nyttigheter, bland annat genom att bidra till upprätthållandet av ett varierat landskap, säkra försörjningen för miljoner människor huvudsakligen i de s.k. nya medlemsstaterna och bevara urgamla, mångfacetterade folkliga seder och bruk på landsbygden. Många familjer, ofta sedan flera generationer tillbaka, driver sådana jordbruksföretag. Trots det gynnar den gemensamma jordbrukspolitiken fortfarande stora marknadsanpassade jordbruksföretag som kan dra nytta av stordriftsfördelar.

Små jordbruksföretag kännetecknas av lägre effektivitet, fler anställda och produktionsmångfald. Deras ägare är ofta äldre, har lägre utbildning än storjordbrukare och tampas med bristen på aktiva efterträdare. Ofta bestäms framtiden för ett litet jordbruksföretag vid generationsskiftet. Stödet för dessa jordbruk är därför nödvändigt för att deras ägare ska kunna arbeta i dem tills de avslutar sitt aktiva yrkesliv.

Teknisk utveckling och kommersialisering av jordbruket leder till minskad konsumtion inom jordbruksföretaget, medan produktion i större skala leder till en närmare koppling mellan jordbruksföretaget och marknaden.

Små jordbruk finns både i EU-12 och EU-15. I EU-15 måste dessutom gruppen av sydliga länder urskiljas, dvs. Spanien, Portugal, Italien och Grekland, där den stora fragmenteringen har historiska och produktionsbetingade förklaringar. Ännu viktigare är att skillnader även finns bland de nya medlemsstaterna. I länder i EU-12 och i synnerhet i länderna i det tidigare socialistblocket är fragmentering också en följd av historiska och politiska processer. I det förflutna (1945–1948) delades stora gårdar upp och mark togs från stora ägare och tilldelades små ägare. Sedan skedde en påtvingad kollektivisering (1948–1955), och under 1990-talets styressystemskifte omfördelades på nytt mark bland de mindre jordbruken. Numera kan man iaktta en pågående koncentration till större jordbruk.

Det råder ingen tvekan om att det finns en skillnad mellan ett litet jordbruksföretag i ett av de sydliga länderna, med en etablerad marknadsposition och solitt inkomstläge, ett typiskt litet jordbruksföretag i Polen, ofta med egna traditioner och invanda bruksformer som har fungerat oförändrat i tiotals år, där egendomen överförs från generation till generation, och ett jordbruksföretag som har uppkommit genom tilldelning av viss mark efter avveckling av ett statligt jordbruk eller kooperativjordbruk efter styressystemskiftet i Östeuropa (Rumänien, Bulgarien m.fl.).

Anslutningen av de nya medlemsstaterna 2004 och senare har i grunden förändrat strukturen inte bara inom hela jordbruket utan även inom EU:s småjordbruksföretagssektor. Det råder ingen tvekan om att små jordbruksföretag inom det gamla EU är mer stabila än inom det nya EU. Efter EU-inträdet har lönsamheten för små jordbruksföretag i länderna i EU-12 minskat, men i de jordbruksföretag som erhållit stöd via den gemensamma jordbrukspolitiken har inkomstläget förbättrats. De små jordbruksföretagens problem uppstår där jordbruket är i dåligt skick och där marken är av dålig kvalitet.

Antalet industriellt drivna jordbruk minskar i Europa. Den genomsnittliga storleken för ett jordbruksföretag har ökat i alla länder. Det finns dock regionala avvikelser. År 2010 var ett jordbruksföretags genomsnittliga storlek i EU-27 14,2 hektar; i de nordvästliga länderna uppgick denna siffra till 50,1 hektar, i de sydliga till länderna 12,0 hektar och i de nya medlemsstaterna bara till 7,1 hektar. Trots trenden med ett minskande antal små jordbruksföretag måste det påpekas att det under krisperioder eller omstruktureringar i industrin kan noteras en ökning av antalet personer i små jordbruksföretag, eftersom antalet personer som återvänder till landsbygden, till jordbrukarfamiljerna och jordbruket ökar på grund av uppsägningar. Man kan alltså säga att arbetskraften tas från jordbruket under perioder av ekonomisk tillväxt och låg arbetslöshet, vilket påskyndar införandet av teknik som minskar behovet av arbetskraft och förändrar jordbruksstrukturerna. Under lågkonjunkturer, som den som nu råder i de sydliga medlemsstaterna, absorberas däremot arbetskraften åter av jordbruket som fungerar som en buffert som minskar arbetslösheten i städerna. Från ekonomisk synpunkt är det ett positivt fenomen, men om det är fråga om en stor och varaktig flytt från byar och från jordbruket till följd av att arbetskraft ersätts med kapital kan avfolkningsyndromet förvärras och därmed leda till att små byar och samhällen på landsbygden upphör att existera.

Hittills har små jordbruksföretag och delvis självförsörjande jordbruk fått liten uppmärksamhet. En förändring har dock kunnat noteras under de senaste åren, vilket bl.a. bevisas av konferensen i Sibiu i Rumänien 2010 och de tre internationella konferenserna i Kraków i Polen under åren 2011–2013.

En av de utmaningar som föredraganden har sysselsatt sig med är frågan om definitionen av ett litet jordbruksföretag på europeisk nivå. Efter en grundlig analys har föredraganden kommit fram till att det inte är möjligt att anta en enda heltäckande definition. Det har i och för sig gjorts många mer eller mindre lyckade försök att definiera ett litet jordbruksföretag eller delvis självförsörjande jordbruksföretag, men de stora skillnaderna mellan medlemsstaterna eller jordbruksproduktionens olika sektorer innebär att ingen av dessa definitioner kan användas i ett europeiskt sammanhang. Dessutom skiljer sig definitionerna åt beroende på för vilket ändamål de skapats, och enhetliga kriterier saknas.

Det finns således definitioner som är baserade på jordbruksföretagets ekonomiska storlek – s.k. ESE (europeisk storleksenhet) och antalet personer som arbetar i jordbruksföretaget enligt s.k. ÅAE (årsarbetsenheter), och sedan en tid tillbaka har en ny kategori blivit allt populärare: standardproduktion (SO – Standard Output) uttryckt i euro. Enligt ISJR:s nya typologi är mycket små jordbruksföretag de som har en standardproduktion på under 8 000 euro, och små jordbruksföretag de som har en standardproduktion på 8 000–25 000 euro.

Den mest populära och samtidigt mest ofullständiga definitionen bygger enbart på arealkriteriet, dvs. den utnyttjade jordbruksarealen uttryckt i hektar (UJA). Oftast antar man att små jordbruksföretag är de under 2 eller 5 hektar UJA. Nästan hälften av alla jordbruksföretag inom EU ryms inom denna grupp om man använder sig av kriteriet 2 hektar. Om man däremot antar 5 hektar som kriterium, ryms hela två tredjedelar av jordbruksföretagen i EU inom denna kategori. Denna metod är ofullständig huvudsakligen på grund av de stora skillnaderna mellan medlemsstaterna och de områden som används för jordbruksproduktion. I exempelvis Rumänien är över 90 procent av alla jordbruk mindre än 5 hektar, medan de i Danmark, Sverige, Beneluxländerna och Tjeckien utgör en liten del av

alla jordbruksföretag.

Ett jordbruk om 4 hektar med intensiv grönsaksproduktion och några anställda kan inte heller jämföras med små jordbruksföretag med olika inriktningar. På samma sätt kan ett familjejordbruk om 10 hektar, som är beläget i ett mindre gynnat område och inriktat på djuruppfödning, stöta på problem som är typiska för små jordbruksföretag.

Det finns även en definition av ett s.k. delvis självförsörjande jordbruk (semi-subsistence farm) som utgår från att ett sådant jordbruk säljer mindre än 50 procent av sin produktion på marknaden och använder resten för egen konsumtion. Man antar att 5,8 miljoner jordbruk inom EU, dvs. nästan hälften, är delvis självförsörjande jordbruk.

Små jordbruksföretag har i princip fyra möjliga handlingslinjer:

- Utveckling genom ökning av yta och produktion för att bli en fullvärdig marknadsaktör.
- Fortsatt verksamhet i kombination med förändringar, genom diversifiering av inkomstkällor och därmed nya produktionsriktningar som ger nya inkomster alternativt deltidsanställning utanför jordbruket.
- Avveckling genom överlåtelse av mark till utvecklingsinriktade jordbruk, medan ägarna går i pension eller påbörjar en annan sysselsättning.
- Bibehållen form och så småningom överlåtelse till nästa generation som saknar andra anställningsmöjligheter och andra inkomstkällor.

Föredraganden anser att ovan nämnda utvecklingslinjer bör vägas in i den gemensamma jordbrukspolitikens insatser för små jordbruksföretag, i synnerhet den andra pelarens instrument bör kännetecknas av flexibilitet och ett visst etapptänkande, under antagandet att de valda åtgärderna kommer att visa sig vara ineffektiva. Föredraganden anser att en bra lösning vore att skapa möjligheter att betala ut samtliga stöd inom systemet för små jordbruksproducenter till 2020 tillsammans med en viss bonus, t.ex. för betalning av försäkringspremier eller för andra ändamål, om ägaren säljer sitt jordbruksföretag till en jordbrukare som driver ett industriellt eller utvecklingsinriktat jordbruksföretag.

Föredraganden anser att små jordbruksföretag inte har behandlats rättvist inom ramarna för den hittillsvarande gemensamma jordbrukspolitik. Därför välkomnas de nya formerna av stöd för dessa och vissa förenklningar (t.ex. undantag från krav avseende täckgrödor) som antagits inom ramen för reformen av den gemensamma jordbrukspolitik. Föredraganden anser dock att detta inte är tillräckligt. De huvudsakliga hindren är dels den första pelarens karaktär (den baseras på areal och historiska produktionsvärden men tar ingen hänsyn till anställnings- och inkomstnivå), dels minimikraven för stödberättigande i den andra pelaren.

Föredraganden anser att små jordbruksföretag skulle kunna införa olika produktionstyper och verksamheter enligt samma linje som småföretag inom andra ekonomiska sektorer, och inte endast en övergångsform av i huvudsak social karaktär som är utmärkande för mindre utvecklade medlemsstater i förändring. Därför måste de hitta särskilda produktionsnischer eftersom ett litet jordbruksföretag inte kan producera samma saker som ett stort och generera

en tillfredsställande inkomst. Å andra sidan är föredraganden medveten om att det även kan utgöra en livsstil för människor som inte är sysselsatta på heltid inom jordbruket eller som producerar ekologiska livsmedel som en hobby.

Föredraganden är övertygad om att små jordbruksföretag inte kommer att få tillfredsställande inkomster utan att satsa på specialiserade produktionsriktningar med stort mervärde. En stor möjlighet finns även inom framställning av regionala produkter i kombination med direktförsäljning inom korta leveranskedjor. Föredraganden ser även ett övergripande behov av att små jordbruksföretag gör mer för att begränsa sina svagheter.

Föredraganden är samtidigt medveten om att det endast är möjligt att införa specialiserade produktionsriktningar i vissa av de små jordbruksföretagen. Därför är det enligt föredragandens mening centralt att skapa nya arbetstillfällen på landsbygden inom andra sektorer av ekonomin än jordbruket. Redan nu har en ansevärd del av ägarna till små jordbruksföretag inkomster från annan verksamhet än jordbruk eller från tjänster för jordbruket och andra sektorer som utförs med hjälp av jordbruksföretagets infrastruktur. En del ägare till små jordbruksföretag kommer förmodligen att ta anställning utanför jordbruket, om en sådan möjlighet uppstår, och driva jordbruket på deltid. En stor del av jordbruksföretagens ägare, särskilt i de nya medlemsstaterna, skulle ta anställning utanför jordbruket och avveckla sitt jordbruksföretag om arbetsmarknaden möjliggjorde en sådan sak.

Föredraganden anser att det inte bara är den gemensamma jordbrukspolitikens två pelare som har en nyckelroll för att lösa de små jordbruksföretagens problem, utan även EU:s sammanhållningspolitik bör finansiera nödvändig infrastruktur för små jordbruksföretag på landsbygden. Europeiska socialfonden bör även finansiera vissa åtgärder av social karaktär med avseende på social integration, utbildning och kurser. Ökad aktivitet krävs från de lokala myndigheternas sida. Eftersom små jordbruksföretag inte har något stort inflytande på marknaden bör man på EU-nivå tillåta vissa former av nationellt stöd för sådana jordbruksföretag, med iakttagande av de konkurrenspolitiska principerna. Det behövs även statligt finansierad kvalificerad ekonomisk rådgivning.

Föredraganden ser även ett behov av att garantera lämpliga uppgifter för analys så att korrekta politiska beslut kan fattas. Därför förespråkar föredraganden en utvidgning av en förenklad form av ISJR.

BILAGA I

Tabell 1: Antal små och delvis självförsörjande jordbruksföretag i EU-27, undergrupper av medlemsstater och enskilda medlemsstater, år 2010 (i tusental)

Medlemsstat	Totalt antal jordbruksföretag och små jordbruksföretag					SSF				
	Totalt	Mindre än 2 hektar	Mindre än 5 hektar	SO mindre än 2 000 euro	SO mindre än 8000 euro	Totalt	Mindre än 2 hektar	Mindre än 5 hektar	SO mindre än 2 000 euro	SO mindre än 8 000 euro
EU-27	12 015	5 637	8 056	5 132	8 507	5 842	4 053	5 186	3 906	5 487
EU-15	5 225	1 728	2 728	1 167	2 669	845	660	786	501	758
EU-15 NW*	1 586	119	267	109	388	20	10	17	7	16
EU-15 S*	3 639	1 609	2 461	1 058	2 281	825	649	769	494	742
NMS-12*	6 789	3 909	5 328	3 965	5 838	4 997	3 393	4 401	3 406	4 729
Österrike	150	16	46	21	55	0	0	0	0	0
Belgien	43	4	9	1	6	0	0	0	0	0
Bulgarien	370	295	325	254	340	177	163	171	153	176
Cypern	39	29	34	22	32	20	19	20	16	20
Tjeckien	23	2	3	1	8	2	0	1	0	2
Danmark	42	1	1	1	6	0	0	0	0	0
Estland	20	2	6	5	11	6	1	3	3	5
Finland	64	1	6	3	20	0	0	0	0	0
Frankrike	516	67	129	42	116	20	10	17	7	16
Tyskland	299	14	26	1	34	0	0	0	0	0
Grekland	723	367	551	236	511	119	117	118	113	117
Ungern	577	413	459	359	496	454	367	395	323	424
Irland	140	2	10	18	60	0	0	0	0	0
Italien	1 621	819	1 177	495	995	645	485	592	343	568
Lettland	83	10	28	39	64	59	9	25	35	51
Litauen	200	32	117	97	170	114	24	82	65	109
Luxemburg	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malta	13	11	12	5	8	7	6	6	3	3
Nederländerna	72	8	19	0	9	0	0	0	0	0
Polen	1 507	355	823	443	1 007	511	171	373	195	447
Portugal	305	152	230	117	237	57	44	55	36	55
Rumänien	3 859	2 732	3 459	2 717	3 632	3 590	2 608	3 277	2 593	3 438
Slovakien	24	9	15	8	18	13	7	11	6	13
Slovenien	75	20	45	16	51	44	17	37	15	42
Spanien	990	270	503	211	538	4	4	4	1	2
Sverige	71	1	8	6	29	0	0	0	0	0
Storbritannien	187	4	13	16	54	0	0	0	0	0

*The category of EU -15 NW includes all EU -15 countries, excluding Greece, Italy, Spain and Portugal; EU - 15 S includes Greece, Italy, Spain and Portugal; Category NMS -12 includes all new Member States, which joined the EU in 2004 and in 2007.

Källa: 'Semi-subsistence farming: value and directions for development', Policy Department B (Structural and Cohesion Policies) of the

BILAGA II

Tabell 2: Procentandel små och delvis självförsörjande jordbruksföretag i EU-27, undergrupper av medlemsstater och enskilda medlemsstater, 2010 (i %)

Medlemsstat	% SSF i det sammanlagda antalet jordbruksföretag i respektive medlemsstat	% SSF i det sammanlagda antalet jordbruksföretag med en yta mindre än 2 hektar i respektive medlemsstat	% SSF i det sammanlagda antalet jordbruksföretag med en yta mindre än 5 hektar i respektive medlemsstat	% SSF i det sammanlagda antalet jordbruksföretag med SO under 2 000 euro i respektive medlemsstat	% SSF i det sammanlagda antalet jordbruksföretag med SO under 8 000 euro i respektive medlemsstat
EU-27	49	72	64	76	64
EU-15	16	38	29	43	28
EU-15 NW*	1	8	6	6	4
EU-15 S*	23	40	31	47	33
NMS-12*	74	87	83	86	81
Österrike	0	0	0	0	0
Belgien	0	0	0	0	0
Bulgarien	48	55	53	60	52
Cypern	51	66	59	73	63
Tjeckien	9	0	33	0	25
Danmark	0	0	0	0	0
Estland	30	50	50	60	45
Finland	0	0	0	0	0
Frankrike	4	15	13	17	14
Tyskland	0	0	0	0	0
Grekland	16	32	21	48	23
Ungern	79	89	86	90	85
Irland	0	0	0	0	0
Italien	40	59	50	69	57
Lettland	71	90	89	90	80
Litauen	57	75	70	67	64
Luxemburg	0	0	0	0	0
Malta	54	55	50	60	38
Nederländerna	0	0	0	0	0
Polen	34	48	45	44	44
Portugal	19	29	24	31	23
Rumänien	93	95	95	95	95
Slovakien	54	78	73	75	72
Slovenien	59	85	82	94	82
Spanien	0	1	1	0	0
Sverige	0	0	0	0	0
Storbritannien	0	0	0	0	0

Kategorin EU-15 NW omfattar alla länder i EU-15 utom Grekland, Italien, Spanien och Portugal, EU-15 S omfattar Grekland, Italien, Spanien och Portugal; kategorin NMS-12 inkluderar alla nya medlemsstater som anslöt sig till EU år 2004 och 2007.

Källa: Produktion för delvis självförsörjande jordbruk – dess värde och utveckling, Europaparlamentets utredningsavdelning B (Struktur- och sammanhållningspolitik), april 2013, s. 28.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	17.12.2013
Slutomröstning: resultat	+ : 22 - : 2 0 : 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Liam Aylward, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Mariya Gabriel, Iratxe García Pérez, Julie Girling, Béla Glattfelder, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, James Nicholson, Marit Paulsen, Britta Reimers, Czesław Adam Siekierski, Sergio Paolo Francesco Silvestris, Alyn Smith, Ewald Stadler, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Anthea McIntyre, Milan Zver
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Enrique Guerrero Salom